

Gk.7031.9.14.2026

Bielsk Podlaski, 15 kwietnia 2026 r.

**Rada Miasta
Bielsk Podlaski**

UZASADNIENIE

1. Wyjaśnienie potrzeby i celu wydania uchwały

Projekt uchwały dotyczy zmiany uchwały w sprawie zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady w kompostowniku przydomowym. Obowiązująca uchwała Nr XXXI/243/20 z dnia 29 grudnia 2020 r. wprowadziła zwolnienie w wysokości 2 zł miesięcznie od każdej osoby zamieszkującej nieruchomość. Projekt niniejszej uchwały zakłada zwiększenie tej kwoty do 5 zł miesięcznie od osoby.

Rozwiązanie to wpisuje się w działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów trafiających do systemu odbioru odpadów komunalnych oraz ich dalszego zagospodarowania. Proponowana zmiana ma na celu wprowadzenie zachęty ekonomicznej dla mieszkańców do samodzielnego zagospodarowywania bioodpadów, takich jak odpady roślinne, resztki kuchenne pochodzenia roślinnego czy skoszona trawa.

Dodatkowo uzyskany kompost stanowi naturalny nawóz, który może być wykorzystywany przez mieszkańców, co pozytywnie wpływa na środowisko oraz wspiera działania proekologiczne. Celem uchwały jest również realizacja obowiązków wynikających z przepisów prawa krajowego i unijnego w zakresie osiągania wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych. Kompostowanie bioodpadów u źródła stanowi jedno z najbardziej efektywnych narzędzi ograniczania strumienia odpadów trafiających do instalacji przetwarzania. Wprowadzenie ulgi finansowej stanowi formę docenienia osób podejmujących działania na rzecz ochrony środowiska i może przyczynić się do zwiększenia liczby gospodarstw domowych stosujących kompostowanie.

2. Przedstawienie aktualnego stanu obszaru regulowanego uchwałą

Na podstawie art. 6k ust. 4a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach rada gminy ma obowiązek zwolnienia w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi kompostujących bioodpady w przydomowym kompostowniku. Zwolnienie adresowane jest wyłącznie do właścicieli takich nieruchomości, którzy faktycznie kompostują bioodpady. Wysokość zwolnienia powinna być proporcjonalna do zmniejszenia kosztów systemu gospodarki odpadami.

Intencją ustawodawcy było wprowadzenie zachęty ekonomicznej, dzięki której bioodpady będą zagospodarowywane u źródła i nie zwiększą strumienia odpadów komunalnych przekazywanych do dalszego zagospodarowania. Podstawą uzyskania zwolnienia jest złożenie deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, w której właściciel oświadcza posiadanie kompostownika i kompostowanie w nim bioodpadów.

Wprowadzenie zwolnienia wymaga również działań kontrolnych gminy w celu weryfikacji prawdziwości danych zawartych w deklaracjach, co ma na celu zapewnienie szczelności systemu i przeciwdziałanie nadużyciom. W 2025r. przeprowadzono 32 przedmiotowe kontrole.

W przypadku stwierdzenia, że właściciel nieruchomości nie posiada kompostownika, nie kompostuje bioodpadów lub uniemożliwia przeprowadzenie kontroli, burmistrz wydaje decyzję o utracie zwolnienia. Utrata następuje od pierwszego dnia miesiąca, w którym stwierdzono jedną z przesłanek. Ponowne skorzystanie ze zwolnienia możliwe jest po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym decyzja stała się ostateczna, i wymaga ponownego złożenia deklaracji.

3. Przedstawienie skutków społecznych

Propozycja ta ma stanowić zachętę ekonomiczną do stosowania kompostowników przydomowych przez właścicieli nieruchomości. Przeprowadzona analiza wysokości zwolnienia z części opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, pozwoli na zmniejszenie ponoszonych kosztów odbioru i zagospodarowania bioodpadów. Wprowadzenie zwolnienia dla mieszkańców spowoduje zmniejszenie kosztów ponoszonych przez gminę wskutek tego, że części odpadów, w wyniku starań mieszkańców, gmina nie musi odbierać, a następnie zagospodarowywać.

Poniżej dane wyjściowe do wyliczeń:

- Ogólna liczba mieszkańców miasta wynikająca ze złożonych deklaracji (stan na 31.03.2026r.) – 20225 osób
- Liczba mieszkańców zabudowy jednorodzinnej korzystających ze zwolnienia z tytułu posiadania kompostownika (stan na 31.03.2026r.) – 317 osób
- Liczba nieruchomości posiadających kompostownik – 115
- Ilość odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowanych w 2025r. – 2576,5 Mg
- Łączny koszt zagospodarowania odpadów BIO w 2025 roku - 1.399.647,60 zł.

Wyliczenia:

- Liczba mieszkańców objętych systemem odbioru bioodpadów $20\ 225 - 317 = 19\ 908$ osób
- Ilość odpadów bio przypadająca na mieszkańca:
 $2676,50\text{ Mg} / 19908\text{ osób} = 0,129\text{ Mg/rok/osobę} = 129\text{ kg/rok/osobę}$
- przeliczenie kosztu na kg
 $1.399.647,60\text{ zł} / 2576,5\text{ Mg} = 543,24\text{ zł/Mg}$
 $543,24\text{ zł} / 1000\text{ kg} = 0,54\text{ zł/kg}$
- roczna oszczędność na 1 mieszkańca
 $129\text{ kg} \times 0,54\text{ zł} = 69,66\text{ zł} / \text{osoba} / \text{rok}$
- miesięczna oszczędność:
 $69,66\text{ zł} / 12 \approx 5,80\text{ zł} / \text{osobę} / \text{miesiąc}$

Powyższe wskazuje, że przyjęty poziom ulgi pozwoli na realne zmniejszenie kosztów ponoszonych przez mieszkańców przy zachowaniu proporcjonalności do zmniejszenia kosztów zagospodarowania bioodpadów.

Z punktu widzenia gminy, wprowadzenie przedmiotowego zwolnienia przyczyni się do zmniejszenia kosztów związanych z odbiorem i zagospodarowaniem bioodpadów, ponieważ część z nich zostanie zagospodarowana bezpośrednio u źródła, tj. na terenie nieruchomości. Ograniczenie strumienia bioodpadów przekazywanych do systemu gospodarki odpadami komunalnymi wpłynie również na zmniejszenie kosztów transportu oraz zagospodarowania odpadów.

4. Przedstawienie skutków finansowych

Wprowadzenie zmiany uchwały w sprawie częściowego zwolnienia z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla właścicieli nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady w kompostowniku przydomowym, spowoduje zmniejszenie wpływów do budżetu Miasta z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Zwiększenie wysokości zwolnienia będzie skutkowało proporcjonalnym obniżeniem dochodów gminy w tym zakresie. Przy założeniu, że uchwała zacznie obowiązywać od 1 czerwca 2026 r. oraz przy uwzględnieniu obecnej liczby mieszkańców deklarujących kompostowanie bioodpadów na poziomie 317 osób, szacuje się, że roczne wpływy do budżetu będą niższe o około 14 265 zł. W przypadku wzrostu liczby osób kompostujących do 617 mieszkańców, ubytek dochodów wyniesie około 27 765 zł rocznie, natomiast przy zwiększeniu tej liczby do 917 osób – około 41 265 zł rocznie. Szczegółową symulację przedstawia załączona tabela (Planowany wynik finansowy gospodarki odpadami komunalnymi w Bielsku Podlaskim za 2026r. z uwzględnieniem planowanych dochodów przy obowiązującej opłacie i zmianach w przypadku zwolnienia z tytułu kompostowania odpadów).

Pomimo zmniejszenia wpływów do budżetu, wprowadzenie przedmiotowego zwolnienia może przyczynić się do ograniczenia kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi. Mniejsza ilość bioodpadów przekazywanych do odbioru i zagospodarowania oznacza bowiem niższe koszty z tym związane.

Dodatkowo należy wskazać, że zgodnie z aktualnymi zasadami wyliczania poziomów recyklingu, opracowanymi przez Instytut Ochrony Środowiska, bioodpady zagospodarowane w przydomowych kompostownikach mogą być uwzględniane przy obliczaniu poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Uwzględnienie tych danych może mieć istotny wpływ na poprawę osiągniętych przez gminę poziomów.

Do wyliczenia masy bioodpadów zielonych powstających na nieruchomościach, gdzie został zadeklarowany kompostownik można posłużyć się danymi z geoportalu. Do powierzchni terenów zielonych zalicza się tereny z gospodarstw domowych i użytkowanych przez mieszkańców (pielenie, koszenie, grabienie), którzy poddali te odpady kompostowaniu w danym roku. Nie zaliczamy powierzchni zabudowanej, placów utwardzonych, ścieżek, terenów zacienionych zadrzewionych. Dane z powierzchni terenów zielonych należy zaliczyć ze wszystkich gospodarstw, które zadeklarowały kompostowanie.

Wzrost liczby właścicieli nieruchomości korzystających ze zwolnienia z tytułu posiadania kompostownika przydomowego przyczyni się do zwiększenia poziomu recyklingu osiąganego przez gminę. W konsekwencji może to ograniczyć ryzyko nałożenia kar finansowych za nieosiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu odpadów komunalnych, co w dłuższej perspektywie może przynieść wymierne korzyści finansowe dla budżetu gminy.

Należy również wskazać, że na osiągnięte przez gminę poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wpływ mają także inne elementy systemu gospodarowania odpadami, funkcjonujące niezależnie od niniejszej uchwały. W szczególności istotne znaczenie ma wdrażany system kaucyjny, w ramach którego podmioty wprowadzające produkty w opakowaniach objętych kaucją zobowiązane są do prowadzenia ewidencji i składania rocznych sprawozdań dotyczących ilości odpadów zebranych w tym systemie i dotyczących naszego miasta. W 2025 r. do systemu kaucyjnego trafiło jedynie 0,0258 Mg odpadów przy łącznej masie wszystkich odpadów 9982,25 Mg, co stanowi około 0,00026% wszystkich odpadów. Tak niewielka ilość nie miała realnego wpływu na poziom recyklingu w naszym mieście. System kaucyjny znajduje się dopiero w początkowej fazie rozwoju i nie wpływa jeszcze na funkcjonowanie gospodarki odpadami i na poziomy recyklingu. Dopiero rok bieżący pozwoli na ocenę rzeczywistej skali funkcjonowania systemu kaucyjnego.

Dodatkowo istotną rolę w osiąganiu poziomów recyklingu odgrywają podmioty prowadzące na terenie naszego miasta punkty skupu surowców wtórnych. W 2025 r. do recyklingu trafiło ok 98%. Metale oddawane do skupu są niemal w 100% kierowane do recyklingu. Zebrane odpady wspierają osiągnięcie wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz zmniejszają ilość odpadów w systemie gminnym, część metali trafia bezpośrednio do skupu, a nie do worków i pojemników.

Należy również podkreślić, że zgodnie z metodą pomiaru bezpośredniego opracowaną przez Instytut Ochrony Środowiska, przy obliczaniu poziomów recyklingu możliwe jest uwzględnianie bioodpadów zagospodarowanych na terenach zielonych, w tym na obszarach Rodzinnych Ogrodów Działkowych. Szacowanie ilości bioodpadów kompostowanych na tych terenach odbywa się na podstawie ich powierzchni, z uwzględnieniem wskaźnika ilości bioodpadów zielonych kompostowanych u źródła.

Wskazane powyżej elementy, choć nie są bezpośrednio związane z przedmiotem niniejszej uchwały, stanowią istotne uzupełnienie systemu gospodarowania odpadami i mogą znacząco wpłynąć na osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu oraz ograniczenie ryzyka ponoszenia przez gminę kar finansowych.

5. Wskazanie źródła finansowania

Podstawowym źródłem finansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi są opłaty wnoszone przez mieszkańców Miasta Bielsk Podlaski. System ten powinien się bilansować, jednak w przypadku niedoboru środków jego koszty mogą być pokrywane z budżetu Miasta.

Jednocześnie należy wskazać, że wprowadzenie proponowanego rozwiązania, pomimo potencjalnego zmniejszenia dochodów z tytułu opłat, może przyczynić się do ograniczenia wydatków systemu w związku ze zmniejszeniem ilości bioodpadów przekazywanych do odbioru i zagospodarowania.

Ponadto poprawa poziomów recyklingu, wynikająca ze wzrostu liczby mieszkańców kompostujących bioodpady, może ograniczyć ryzyko ponoszenia przez Miasto dodatkowych kosztów w postaci kar za nieosiągnięcie wymaganych poziomów odzysku i recyklingu.

Mając powyższe na uwadze, zasadne jest podjęcie uchwały w proponowanym brzmieniu.

BURMISTRZ MIASTA

Piotr Wawulski